

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2021-04-28

KS § 103

Remiss av SOU 2020:78 Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd

Änr KS 2021/147

Beslut

- Avge yttrande i enlighet med Byggnadsnämndens beslut 2021-04-27 § 101.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag har varit att se över strandskyddslagstiftningen i grunden och att föreslå de förändringar som behövs för att få en ökad differentiering som tar hänsyn till att förutsättningarna skiljer sig åt och att tillgången till sjöar och stränder är olika i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Kristianstads kommun anser att en översyn av strandskyddet är välkommet och att en revidering är nödvändig inom flera områden. Det är också viktigt att fastställa att det inom Kristianstads kommun, liksom i stora delar av resten av Skåne, finns områden där exploateringsstrycket är högt och tillgång till rekreationsområden är få, och som därför bör ha ett fortsatt säkrat skydd för stränderna.

Det kan konstateras att flera av förslagen är bra och som Kristianstads kommun tillstyrker. Det kan tyvärr även konstateras att utredningen inte når ända fram i sitt uppdrag att reformera strandskyddslagstiftningen. Nämnden saknar framförallt en tydlig inriktning mot ett ökat kommunalt ansvar för strandskyddet, som hade kunnat ge betydande förbättring genom att tillämpa lokala kunskaper om strandområden som är skyddsvärda och områden som inte har samma kvalitéer.

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2021-04-28

Byggnadsnämndens förslag till Kommunstyrelsen

- Avge yttrande i enlighet med Byggnadsnämndens beslut 2021-04-27 § 101.

Beslutsunderlag

Byggnadsnämndens beslut 2021-04-27 § 101.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2021-04-16.

Remiss Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd SOU 2020:78, 2021-02-03.

Byggnadsnämnden

Sammanträdesdatum

2021-04-27

BN § 101

Remiss, "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"

Änr BN 2021-364

Beslut

- Byggnadsnämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2021-04-16. Vidare beslutas att föreslå kommunstyrelsen att anta yttrandet och översända det som yttrande för Kristianstads kommun till regeringskansliet.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag har varit att se över strandskyddslagstiftningen i grunden och att föreslå de förändringar som behövs för att få en ökad differentiering som tar hänsyn till att förutsättningarna skiljer sig åt och att tillgången till sjöar och stränder är olika i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Byggnadsnämnden/Kristianstads kommun anser att en översyn av strandskyddet är välkommet och att en revidering är nödvändig inom flera områden. Det är också viktigt att fastställa att det inom Kristianstads kommun, liksom i stora delar av resten av Skåne, finns områden där exploateringsstrycket är högt och tillgång till rekreationsområden är få, och som därför bör ha ett fortsatt säkrat skydd för stränderna.

Det kan konstateras att flera av förslagen är bra och som nämnden tillstyrker. Det kan tyvärr även konstateras att utredningen inte når ända fram i sitt uppdrag att reformera strandskyddslagstiftningen. Nämnden saknar framförallt en tydlig inriktning mot ett ökat kommunalt ansvar för strandskyddet, som hade kunnat ge betydande förbättring genom att tillämpa lokala kunskaper om strandområden som är skyddsvärda och områden som inte har samma kvalitéer.

Byggnadsnämnden

Sammanträdesdatum

2021-04-27

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till Byggnadsnämnden

- Byggnadsnämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2021-04-16. Vidare beslutas att föreslå kommunstyrelsen att anta yttrandet och översända det som yttrande för Kristianstads kommun till regeringskansliet

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2021-04-16

SOU 2020:78, "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"

2021-04-16

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Staben

Tommy Danielsson

tommy.danielsson@kristianstad.se

Byggnadsnämnden

Remiss, "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"

Dnr BN 2021-000364

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till Byggnadsnämnden

- Byggnadsnämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2021-04-16. Vidare beslutas att föreslå kommunstyrelsen att anta yttrandet och översända det som yttrande för Kristianstads kommun till regeringskansliet.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag har varit att se över strandskyddslagstiftningen i grunden och att föreslå de förändringar som behövs för att få en ökad differentiering som tar hänsyn till att förutsättningarna skiljer sig åt och att tillgången till sjöar och stränder är olika i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Byggnadsnämnden/Kristianstads kommun anser att en översyn av strandskyddet är välkommet och att en revidering är nödvändig inom flera områden. Det är också viktigt att fastställa att det inom Kristianstads kommun, liksom i stora delar av resten av Skåne, finns områden där exploateringsstrycket är högt och tillgång till rekreationsområden är få, och som därför bör ha ett fortsatt säkrat skydd för stränderna.

Det kan konstateras att flera av förslagen är bra och som nämnden tillstyrker. Det kan tyvärr även konstateras att utredningen inte når ända fram i sitt uppdrag att reformera strandskyddslagstiftningen. Nämnden saknar framförallt en tydlig inriktning mot ett ökat kommunalt ansvar för strandskyddet, som hade kunnat ge betydande förbättring genom att tillämpa lokala kunskaper om strandområden som är skyddsvärda och områden som inte har samma kvalitéer.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2021-04-16

SOU 2020:78, "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"

Ärendet

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att se över strandskyddslagstiftningen i grunden och att föreslå de förändringar som behövs för att få en ökad differentiering som tar hänsyn till att förutsättningarna skiljer sig åt och att tillgången till sjöar och stränder är olika i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck. En av målsättningarna var att det ska bli enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden och därmed förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet inom främst besöksnäring i områden med lågt exploateringsstryck. Förslagen ska också syfta till att bibehålla eller förstärka strandskyddet för att värna obrutna strandlinjer, den allemansrättsliga tillgängligheten och miljön i starkt exploaterade områden.

Utredningens förslag är i korthet följande:

- Länsstyrelsen ska, efter ansökan från en eller flera kommuner, upphäva strandskyddet inom ett landsbygdsområde, om kriterierna för landsbygdsområden är uppfyllda. Landsbygdsområden är områden som har god tillgång till obebyggd mark, inte har stor efterfrågan på mark för bebyggelse och inte är av särskild betydelse för något av strandskyddets syften. Vidare kan kommuner redovisa landsbygdsområden i sin översiktsplan. Inom sådana områden ska särskilda skäl för landsbygdsområden kunna tillämpas som underlättar strandskyddsdispens.
- Länsstyrelsen ska få möjlighet att upphäva tidigare beslut om undantag om området har betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

-Strandskyddet tas bort vid insjöar med en vattenyta mindre än ett (1) hektar eller vattendrag som är 2 meter eller smalare.

-Strandskyddsdispens ska kunna meddelas vid klimatanpassningsåtgärder.

-Särskild restriktivitet ska råda vid dispens eller upphävande av strandskydd i detaljplan i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet.

Vidare föreslås en del åtgärder av administrativ karaktär, såsom att länsstyrelserna får i uppdrag att fastställa i digital media var strandskyddet gäller i länet, samt att resurserna bör öka till naturvårdsverket och länsstyrelsen avseende tillsyn och information om strandskydd.

Yttrande

Allmänt

Byggnadsnämnden/Kristianstads kommun anser att en översyn av strandskyddet är välkommet och att en revidering är nödvändig inom flera områden. Det är också viktigt att fastställa att det inom Kristianstads kommun, liksom i stora delar av Skåne, finns områden där exploateringsstrycket är högt och tillgång till rekreationsområden är få, och som därför bör ha ett fortsatt säkrat skydd för stränderna.

Det kan dock konstateras att utredningen inte riktigt nådde ända fram med sitt uppdrag – att se över strandskyddslagstiftningen i grunden. Kristianstads kommun har 2020-04-06 tillskrivit utredningen och påtalat ett flertal brister i dagens strandskyddslagstiftning. En bärande del i kommunens åsikt har varit att det bör ges ett ökat lokalt ansvarstagande för strandskyddet rent generellt. I en kommun finns kunskapen och helhetssynen så att man i en sammanvägd bedömning i den fysiska planeringen, med stöd av kunskap från den lokala vattenförvaltningen, kan avgöra vilka vattendrag som har ett högt skyddsbehov utifrån biologiska värden och rekreation, samt vilka vattendrag som inte innehåller motsvarande kvalitéer. Därmed hade man uppnått en möjlighet till ett samlat ansvar mellan skydd och exploatering som medfört stort lokalt ansvarstagande och legitimitet.

Landsbygdsområde

Utredningens förslag om att kommunerna kan föreslå landsbygdsområden är ett steg i helt rätt riktning och byggnadsnämnden tillstyrker förslaget, men kriterierna bedöms vara för snäva för vad som anses vara ett landsbygdsområde för att bli tillämpbart inom Kristianstads kommun och även inom stora delar av resten av Skåne. Istället för att inrätta kriterier och även fortsättningsvis låta staten ansvara för en i grunden lokal fråga, så borde utredningen tagit steget fullt ut och låtit kommunen ta ansvaret för strandskyddet.

Länsstyrelsens upphävande om tidigare undantag

Länsstyrelsen får helt eller delvis häva ett tidigare beslut om att upphäva strandskyddet i ett landsbygdsområde, om ett område inte längre uppfyller kriterierna för landsbygdsområden. Byggnadsnämnden avstyrker förslaget så som det framgår i utredningen. Förslaget är otydligt och kan komma påverka kommunen och enskilda på ett kraftigt sätt. Förutsättningarna för redan genomförda investeringar i infrastruktur och kommunala planer kan slås undan utan att det finns krav, enligt utredningens förslag, på samråd eller dialog från länsstyrelsen. En eventuell förändrad syn från länsstyrelsen om förutsättningarna för ett landsbygdsområde bör därför framgå i samband med översiktsplaneringen. Det vill säga genom de rutiner som finns upprättade för dialog mellan stat och kommun om mark- och vattenanvändning.

Strandskyddet tas bort vid mindre sjöar och vattendrag och anlagda vatten

Strandskyddet tas bort vid insjöar med en vattenyta mindre än ett (1) hektar eller vattendrag som är 2 meter eller smalare. Byggnadsnämnden tillstyrker förslaget. Det finns små vattendrag/diken som idag är skyddade med strandskydd som bedöms helt sakna motiv för detta. Dagens skydd på dessa vattendrag minskar förståelsen och sänker legitimiteten. Sett ur den synvinkeln så är utredningens förslag bra. Det bör dock framhållas att ett kommunalt ansvar för strandskyddet i sin helhet, hade troligen inneburit att även en del mindre vattendrag hade fått behålla ett strandskydd. Genom kunskap erhållen från den lokala vattenförvaltningen, så finns många små vattendrag som är viktiga för den biologiska mångfalden och friluftslivet, som bör ha ett fortsatt starkt strandskydd. Denna situation löser utredningen med att ge länsstyrelsen ett särskilt bemyndigande att i det enskilda fallet besluta att strandskydd ska gälla vid insjöar och vattendrag även om de är små, om området har särskild betydelse för något av strandskyddets syften. Utredningen borde istället gett kommunerna detta ansvar. Det finns en uppenbar risk att nuvarande situation kvarstår i Skåne, med att det blir regionala schabloniseringar som får råda, allt eller inget.

Vidare föreslås att strandskyddet ska bort på anlagda vatten som tillkommit efter 1975. Utredningens förslag är bra och byggnadsnämnden tillstyrker det. En av Kristianstads kommuns största miljöutmaningar är övergödning till sjöar och hav. En mängd åtgärder har vidtagits, inte minst med stöd av statliga bidrag, att anlägga våtmarker och dammar som fungerar som näringsfällor i jordbrukslandskapet. Redan 2018 så lyftes problematiken om strandskydd fram av Övergödningsutredningen (M 2018:02). Den framhöll i sitt betänkande att strandskydd vid anlagda vatten och våtmarker har en hämmande effekt när det gäller viljan att skapa dessa, ur miljösynpunkt, viktiga vatten.

Strandskyddsdispens ska kunna meddelas vid klimatanpassningsåtgärder

Dispens ska kunna meddelas för åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra (klimatanpassningsåtgärder). Byggnadsnämnden tillstyrker förslaget. Kristianstads stad ligger låglänt och det pågår ett omfattande arbete sedan lång tid tillbaka att skydda staden för högre vattenstånd. Vidare finns en ca tre mil lång kuststräcka där havets påverkan vid en höjning innebär stora konsekvenser för samhället och enskilda. Alla förändringar i regelverket är positivt, som innebär förenklingar för skyddet av samhällsviktiga funktioner i ett förändrat klimat.

Särskild restriktivitet ska råda i detaljplan och i vatten med särskild betydelse för djur- och växtlivet

Särskild restriktivitet ska råda vid dispens eller upphävande av strandskydd i detaljplan i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet. Byggnadsnämnden avstyrker förslaget. Syftet med förslaget är att begränsa ytterligare exploatering i tätbebyggda strandnära områden, men strandskyddsregelverket har redan idag, enligt nämndens uppfattning, en restriktiv syn inom högexploaterade områden. Det är till exempel inte möjligt att ge dispenser som strider mot strandskyddets syften och även vid upphävande av strandskydd genom bestämmelse i detaljplan krävs en motsvarande avvägning genom 4 kap plan- och bygglagen. Förslaget skulle få orimliga konsekvenser vid planläggning inom till exempel stadsbebyggelse eller i områden som redan är ianspråktagna om ännu högre restriktivitet skulle råda.

Övriga förslag av administrativ karaktär samt uteblivna förslag

Utredningen föreslår en del åtgärder av administrativ karaktär, såsom att länsstyrelserna får i uppdrag att fastställa i digital media var strandskyddet gäller i länet, samt att resurserna bör öka till naturvårdsverket och länsstyrelsen avseende tillsyn och information om strandskydd. Byggnadsnämnden tillstyrker förslagen. Digitalt material med enhetlig, nationell standard och noggrannhet över strandskyddade områden är väl närmast att anses vara basalt och bör komma till stånd så snart som möjligt. Avseende ökade resurser till länsstyrelse och naturvårdsverk för tillsyn och information om strandskydd, så är det mer tveksamt om det är rätt prioritering. Prioriteringen bör istället läggas på att få till stånd adekvat, lokalt förankrade strandskyddsbestämmelser anpassad till de förutsättningar som råder inom respektive kommun.

Byggnadsnämnden vill framhålla att utredningen tyvärr helt saknar förslag på ett antal områden inom nuvarande strandskyddslagstiftning som på ett mycket konkret sätt hade kunnat bidra till bättre anpassning till lokala förhållanden enligt följande:

Temporära dispenser:

Möjlighet till dispens ska kunna medges för temporära verksamheter även om inget av de övriga sex nuvarande kriterierna för dispens uppfylls enligt 7 kap. Miljöbalken. Exempelvis i samband med kortare evenemang i strandnära lägen. Tillämpningen av dispensen ska kunna ske på de platser där strandskyddet motiveras av den fria passagen längs med strandlinjen och där den biologiska mångfalden inte äventyras. Kristianstad har exempelvis dels en milslång sandstrand, dels en särskild upprättad konstgjord evenemangsstrand, där turismen är viktig för det lokala näringslivet. Förslaget hade underlättat för de företag som vill arrangera event eller andra tidsbegränsade verksamheter, antingen längs kusten eller på den konstgjorda evenemangsstranden utan att det skulle få negativa konsekvenser för strandskyddets syfte i stort.

Lättnader inom fastighetsbildning:

Till stöd för landsbygdens utveckling genomfördes en lagändring i Fastighetsbildningslagen. Avsikten med den nya lydelsen var att ge möjlighet till att bilda bostadsfastigheter som rymmer mark för viss näringsverksamhet och hobbyverksamhet i form av t.ex. mindre djurhållning eller odling. Det anges i förarbetena att en sådan fastighetsbildning bör kunna tillåtas om den inte strider mot något starkare motstående intresse. Strandskyddet är ett

starkt sådant motstående intresse med särskilt lagstöd som leder till stor restriktivitet.

Inom område med strandskydd är därmed möjligheten att bilda bostadsfastigheter med mark för kombinerat ändamål mycket begränsad.

Strandskyddet utgör ett angeläget allmänt intresse som ofta får företräde gentemot enskilda intressen.

Vi i Kristianstad haft några sådana exempel där gällande praxis har följts och lett till avslag på ansökningar om att fastighetsreglera mark till en befintlig bostadsfastighet för att kunna bedriva t ex mindre djurhållning.

I många fall arrenderas marken redan av bostadsfastigheten. Nyttan med denna restriktiva syn på fastighetsregleringen kan ifrågasättas. Det kan också ifrågasättas varför det inte i stället skulle kunna antas att det i dessa kombinationsfastigheter är den pågående markanvändningen som kommer att fortsätta bedrivas, varför någon påverkan på strandskyddets syfte inte föreligger. Kombinationen bostad och verksamhet, till exempel mindre djurhållning, är inte ovanlig. En sådan kombination är till och med att föredra sett både utifrån tillgänglighet för allmänheten och utifrån målsättning om en biologisk mångfald, om alternativet i stället är igenväxning av markerna.

Tommy Danielsson
Förvaltningschef

Beslutet expedieras till

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Ange diarienummer M2020/02032 och remissinstansen namn i ämnesraden på epostmeddelandet.